

I would suppose it was shortly after four o'clock that I left the guest house and ventured out into the streets of Salisbury. The wide, airy nature of the streets here give the city a marvellously spacious feel, so that I found it most easy to spend some hours just strolling in the gently warm sunshine. Moreover, I discovered the city to be one of many charms; time and again, I found myself wandering past delightful rows of old timber-fronted houses, or crossing some little stone footbridge over one of the many streams that flow through the city. And of course, I did not fail to visit the fine cathedral, much praised by Mrs Symons in her volume. This august building was hardly difficult for me to locate, its looming spire being ever-visible wherever one goes in Salisbury. Indeed, as I was making my way back to this guest house this evening, I glanced back over my shoulder on a number of occasions and was met each time by a view of the sun setting behind that great spire.

And yet tonight, in the quiet of this room, I find that what really remains with me from this first day's travel is not Salisbury Cathedral, nor any of the other charming sights of this city, but rather that marvellous view encountered this morning of the rolling English countryside. Now I am quite prepared to believe that other countries can offer more obviously spectacular scenery. Indeed, I have seen in encyclopedias and the National Geographic Magazine breath-taking photographs of sights from various corners of the globe; magnificent canyons and waterfalls, raggedly beautiful mountains. It has never, of course, been my privilege to have seen such things at first hand, but I will nevertheless hazard this with some confidence: the English landscape at its finest - such as I saw it this morning - possesses a quality that the landscapes of other nations, however more superficially dramatic, inevitably fail to possess. It is, I believe, a quality that will mark out the English landscape to any objective observer as the most deeply satisfying in the world, and this quality is probably best summed up by the term 'greatness'. For it is true, when I stood on that high ledge this morning and viewed the land before me, I distinctly felt that rare, yet unmistakable feeling - the feeling that one is in the presence of greatness. We call this land of ours Great Britain, and there may be those who believe this a somewhat immodest practice. Yet I would venture that the landscape of our country alone would justify the use of this lofty adjective.

And yet what precisely is this 'greatness'? Just where, or in what, does it lie? I am quite aware it would take a far wiser head than mine to answer such a question, but if I were forced to hazard a guess, I would say that it is the very lack of obvious drama or spectacle that sets the beauty of our land apart. What is pertinent is the calmness of that beauty, its sense of restraint. It is as though the land knows of its own beauty, of its own greatness, and feels no need to shout it. In comparison, the sorts of sights offered in such places as Africa and America, though undoubtedly very exciting, would, I am sure, strike the objective viewer as inferior on account of their unseemly demonstrativeness.

Nem sokkal 4 óra után hagyhattam el a vendégházat és merészkedtem ki Salisbury utcáira. Az itteni utcák széles, szellős természete hihetetlenül tágas érzést kölcsönöz a városnak, így hát számomra mi sem volt egyszerűbb, mint néhány órán keresztül csavarogni a finoman melengető napsütésben. Ezen kívül felfedeztem, hogy a város nagyon bájos, újra és újra azon kaptam magam, hogy egy sor elragadó, régi, gerendás homlokzatú ház előtt kőszálok vagy éppen egy kis kőből épült gyaloghídon kelek át a városon keresztül folyó számos patak egyikén. És természetesen nem hagytam ki a szép katedrális se, amit Mrs Symons oly nagyon dicsért. Nem volt nehéz rátalálnom erre a fenséges épületre, mivel kiemelkedő tornyát bárholnan látni Salisburyból. A vendégházhoz visszavezető utam során többször visszanéztem a vállam felett és csakugyan minden alkalommal a templomtorony mögött lenyugvó nap látványa fogadott.

Este viszont, ebben a csendes szobában rájövök, hogy az első napi utazásomból nem a Salisbury katedrális maradt meg, de még csak nem is egy másik elbűvölő látnivaló a városból, hanem inkább a csodálatos látványa a reggel elélem táruló dimbes-dombos angol vidéknek. Mostanra kész vagyok elhinni, hogy más országok sokkal nyilvánvalóbban látványos tájakkal bővelkedhetnek. Enciklopédiákban és National Geographic magazinokban én is láttam a Föld különböző részeinek látványosságairól lélegzetelállító képeket, köztük fenséges kanyonokról és vízesésekről, egyenetlenül szép hegyekről. Természetesen nem volt még szerencsém első kézből tapasztalni ezeket, de még így is meg merem kockáztatni, hogy az angol tájkép a teljes pompájában (ahogy én azt ma reggel is láttam) egy olyan tulajdonságot birtokol, amit más nemzetek látképei bármennyire is felületesen drámaibbak, ez elkerülhetetlenül hiányzik belőlük. Úgy hiszem, ez egy olyan tulajdonsága az angol vidéknek, ami miatt bármilyen objektív szemlélődőnek a legmélysegebben kielégítőként fog kiugrani a világon és erre a tulajdonságra a legtalálhatóbb szó talán a magasztos. Ma reggel is, mikor a magas szírtén állva lenéztem az előttem szétterülő tájon, egy ritka, de megkülönböztethetetlen érzés kerített hatalmába, az érzés, amikor valamilyen magasztos megjelenés jelenlétében vagyok. Mi a földünket Nagy-Britanniának nevezzük, ami néhányak szerint talán egy kicsit szemtelen tölünk. Mégis, ki merem jelenteni, hogy csak az országunk tájképe elég indok ennek a fennhéjázó melléknévnek használatára.

És mégis pontosan mi is ez a „magasztosság”? Hol vagy éppen miben található meg egyáltalán? Nagyon is tisztában vagyok vele, hogy ennek a kérdésnek a megválaszolásához egy nálam jóval bölcsőbb elmére lenne szükség, de ha meg kéne kockáztatnom egy választ, akkor azt mondanám, hogy az egyértelmű dráma és látványosság hiánya különbözteti meg a hazánk szépségeit. Pont ideillő ezen szépségnek nyugalma, visszafogottsága. Olyan, mintha a föld tudna a saját szépségéről, a saját magasztosságáról és nem érez kényszert ennek hangoztatására. Ehhez képest, az ilyesmi tájak Afrikában és Amerikában, amik kétségtelenül izgalmasak, mégis az objektív szemlélő számára alsóbbrendűnek tűnhetnek a nem odaillő magamutogatás miatt.